

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/42/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5620202655
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5620202655.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, vo veci žalobcu G. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. C., X. C. XXXX/XXX, právne zastúpeného AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s.r.o., so sídlom Košice, Kmeťova 26, proti žalovanému Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra SR, so sídlom Bratislava, Štúrova 2, o zaplatenie 1.230,69 eur s príslušenstvom, na základe odvolania oboch strán proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 4C/43/2020-312 zo dňa 10. decembra 2020 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi 999,24 eur spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne z tejto sumy od 23.10.2019 do zaplatenia m e n í tak, že žalobu v tejto časti z a m i e t a .

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e vo výroku o zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti.

Strany n e m a j ú nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 999,24 eur spoločne s úrokom z omeškania 5 % ročne z danej sumy od 23.10.2019 do zaplatenia a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Vychádzal zo záveru, že nezákonným rozhodnutím - uznesením o vznesení obvinenia, pričom v konečno dôsledku bol žalobca pre ten istý skutok súdom spod obžaloby oslobodený - vznikla žalobcovi skutočná škoda v rozsahu dôvodne vynaložených a preukázaných trov obhajoby v predmetnom trestnom konaní.

2. Okresný súd uviedol, že podľa § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok (v súdenom prípade sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia); splnenie tejto podmienky sa však nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa. Zmyslom označeného zákonného ustanovenia je posilniť povinnosť poškodeného predchádzať vzniku škody. Okresný súd konštatoval, že nebolo medzi stranami sporné, že žalobca sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia nepodal a žalovaný aj z tohto dôvodu žiadal žalobu zamietnuť.

3. V spojitosti s touto otázkou poukázal na rozsudok veľkého senátu Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 31Cdo/2805/2011 z 13.6.2012, v zmysle ktorého obvinenému patrí voči štátu nárok na náhradu škody spôsobenej trestným stíhaním, aj keď nepodal sťažnosť proti uzneseniu o začatí trestného stíhania; ibaže by v konkrétnom prípade boli dané dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady škody. Podľa názoru okresného súdu uvedený prístup viac zodpovedná zmyslu inštitútu náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a „je vynútený“ ochranou základných práv poškodeného. Doplnil, že podanie sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia je právom, nie povinnosťou obvineného

a „niekedy z hľadiska taktiky obhajoby nemusí byť ani na prospech obvineného“. V dotknutých súvislostiach odkázal aj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/65/2020 z 29.9.2020.

4. Konkrétne (uplatňovanú) výšku škody okresný súd podrobne posúdil a v bode 26. odôvodnenia napadnutého rozsudku vymedzil dôvody, pre ktoré časť nárokovanej trov obhajoby neakceptoval (žalobu vo zvyšnej časti zamietol). Keďže žalovaný sa s plnením náhrady škody ocitol v omeškaní, zaťažuje ho aj povinnosť zaplatiť úrok z omeškania 5 % ročne zo súdom priznanej sumy; a to odo dňa oznámenia žalovanému žalobcovi, že jeho nárok na náhradu škody neuspokojí. O trovách konania rozhodol okresný súd tak, že žalobcovi voči žalovanému priznal ich náhradu v rozsahu 62,40 %, ktorý zodpovedá čistému úspechu žalobcu v spore.

5. Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný aj žalobca.

6. Žalovaný v meritórnej časti napádal vyhovujúci výrok a domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietal, že okresný súd „nedostatok pozornosti venoval“ viacerým závažným skutočnostiam, okrem iného aj tomu, že žalobca v prípravnom konaní nepodal sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia. Uvedené v zmysle § 6 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z.z. pritom tvorí zákonnú prekážku možnosti vyhovieť žalobe žalobcu. Podľa žalovaného zároveň v súdnej veci nejde o prípad hodný osobitného zreteľa podľa § 6 ods. 2 veta druhá označeného zákona, keďže žalobca v pozícii obvineného bol riadne poučený o oprávnení podať sťažnosť.

7. Ďalej poukazoval na to, že z odôvodnenia rozsudku, ktorým bol žalobca oslobodený spod obžaloby, je zrejmé, že v súvislosti s vyznačením doložky vykonateľnosti rozhodnutia o priestupku preukázateľne pochybil sám správny orgán. Ten súčasne vyhovel žiadosti žalobcu a vykonateľnosť daného rozhodnutia odložil. Žalovaný zdôrazňoval, že „domnelú nezákonnosť rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní“ vyvolal práve správny orgán rozhodujúci o priestupku žalobcu, ktorý predložil dotknuté rozhodnutie o priestupku s vyznačenou doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti. Práve na podklade tohto vyznačenia došlo k začatiu trestného stíhania i k vzneseniu obvinenia žalobcovi. Podľa žalovaného je zrejmé, že v prípade, ak by žalobca (prípadne jeho obhajca) bol orgány činné v trestnom konaní upozornil na skutočnosť, že požiadal o odklad vykonateľnosti rozhodnutia o priestupku, ktorej žiadosti bolo aj vyhovené, nebolo by „s vysokou mierou pravdepodobnosti hraničiacou s istotou“ došlo k podaniu obžaloby na súd. Žalobca si tak tvrdenú škodu zavinil sám.

8. Žalovaný naďalej (rozsiahol) namietal svoju „pasívnu legitimitáciu“ v súdenom spore, okrem iného aj s poukazom na § 4 ods. 1 písm. b/ bod 1. zákona č. 514/2003 Z.z., z ktorého vyplýva, že prípadnú zodpovednosť za škodu nesie buď Ministerstvo vnútra SR alebo Ministerstvo spravodlivosti SR. Nesúhlasil pritom (aj z dôvodov „rozpočtového krytia“ nárokov na náhradu škody) ani s doterajšou praxou súdov v obdobných veciach.

9. Žalobca svojim odvolaním napádal rozsudok okresného súdu (prioritne) v zamietajúcom výroku a alternatívne sa domáhal jeho zmeny tak, že žalobe bude vyhovené aj v tejto (zvyšnej) časti, alebo jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Poukazoval na to, že žalovaný samotnú výšku uplatňovaného nároku vôbec nespochybňoval, preto bolo potrebné v zmysle § 151 ods. 1 CSP vychádzať z týchto nesporných tvrdení. Bol to okresný súd, kto „vstúpil do postavenia žalovaného“ a sám začal uplatňovať za neho prostriedky procesnej obrany, čo je „v absolútnom rozpore s ustanoveniami Civilného sporového poriadku“.

10. Žalobca sa podrobne vyjadril k jednotlivým úkonom právnej služby, ktoré neboli okresným súdom akceptované a považoval ich v plnej miere za náležité a zodpovedajúce súvisiacej právnej úprave.

11. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že nepodanie sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia môže mať aj „charakter určitej procesnej taktiky obžalovaného, ktorý aj takto využíva svoje právo na spravodlivý proces“. S odkazom (aj) na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/65/2020 či 4MCdo/15/2009 poukazoval na zmysel právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu, ktorému zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu bola odčinená. Žalobca zdôrazňoval (aj podčiarknutím a použitím tučne vysádzaného písma v texte citácie z prvého z označených rozhodnutí NS SR; pozn. odvolacieho súdu), že nárok na náhradu škody podľa § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z.z. nie je podmienený povinnosťou podať proti rozhodnutiu o väzbe sťažnosť alebo iný opravný prostriedok.

12. Naďalej (pri zotrvaní na podstate svojej dovtedajšej argumentácii) trval na tom, že orgánom príslušným konať v súdnej veci v mene štátu je práve Generálna prokuratúra SR. Žalobca rozhodne popieral, že by si nárokovajúcu škodu mal spôsobiť sám, ako to tvrdí protistrana.

13. Žalovaný (s odkazom aj na obsah vlastného odvolania) vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu trval na tom, že tento nemal byť v súdnej veci vôbec úspešný. Uviedol, že negatívny následok na právach žalobcu vyvolalo pochybenie okresného dopravného inšpektorátu, preto v mene štátu malo konať Ministerstvo vnútra SR. Zdôraznil, že skutočnosť, že žalobca zastúpený advokátom/obhajcom (zhodným s právnym zástupcom v súdnej veci) opomenul „za roky vedenia trestného konania“ upozorniť najskôr orgány činné v trestnom konaní a neskôr i súd na to, že žiadal o odklad vykonateľnosti rozhodnutia o priestupku a že mu bolo vyhovené, nemôže byť vyhodnocovaná v neprospech žalovaného.

14. Taktiež žalobca v následnej reakcii zotrval na svojej odvolacej argumentácii (vrátane zopakovania jej podstatnej časti), pričom poukazoval na splnenie všetkých predpokladov pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody spôsobenej štátom pri výkone verejnej moci.

15. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) rozsudok okresného súdu v časti potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP a v časti ho zmenil podľa § 388 CSP tak, ako je konštatované vo výroku tohto rozhodnutia.

16. Dlhodobejšie nejasnosti súdnej praxe pri aplikácii pôvodnej úpravy zákona č. 514/2003 Z.z. ohľadne orgánu konajúceho v mene štátu (aj v prípade škody vzniknutej v priebehu trestného stíhania poškodeného) mala vyriešiť jeho novelizácia zákonom č. 412/2012 Z.z. Hoci dotknutý text (aktuálne znenie § 4 ods. 1 písm. b/ zákona č. 514/2003 Z.z.) sa z legislatívno-technického hľadiska nejaví ako najvhodnejší, pomerne jednoznačne vymedzuje situácie, kedy jedine v konaní ako orgán konajúci za štát môže vystupovať Ministerstvo vnútra SR.

17. V konkrétnostiach súdnej veci je významnou situácia predpokladaná v bode 1 označeného zákonného ustanovenia. V jej zmysle (s čiastočným zjednodušením) v mene štátu koná Ministerstvo vnútra SR vtedy, ak škodu spôsobil vyšetrovateľ a prokurátor nezamietol sťažnosť proti jeho uzneseniu a (súčasne) nepodal obžalobu; splnené teda musia byť obe kumulatívne podmienky. V podmienkach prejednávaneho prípadu je však nepochybné, že prokurátor obžalobu podal, čo nadväzne logicky vylučuje súčasné splnenie oboch podmienok a tým aj „zodpovednosť“ ministerstva vnútra. Z daného titulu je dôvodným záver o tom, že orgánom konajúcim v mene štátu v súdnej veci je Generálna prokuratúra SR (§ 4 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/2003 Z.z.).

18. Pre úplnosť krajský súd dodáva, že v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR bolo pod č. 6/2016 publikované rozhodnutie, ktoré (parafrázované opäť s čiastočným zjednodušením) vo svojej právnej vete konštatuje, že ak prokurátor zamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa a podal obžalobu v trestnej veci orgánom konajúcim v mene štátu vo veci náhrady škody podľa § 4 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/2003 Z.z. je od 1. januára 2013 Generálna prokuratúra SR. Uvedená situácia (odlišná od skutkových okolností súdeného prípadu) však nepredstavuje jedinou, v ktorej bude v mene štátu konať generálna prokuratúra.

19. Konanie ministerstva vnútra v mene štátu je totiž podmienené výlučne a výslovne len súčasným splnením dvoch podmienok (prokurátor sťažnosť nezamietol a obžalobu nepodal). Akákoľvek negácia týchto podmienok vylučuje postavenie ministerstva vnútra ako orgánu konajúceho za štát vo veci náhrady škody podľa § 4 ods. 1 písm. b/ bod 1. zákona č. 514/2003 Z.z. To znamená, že ministerstvo vnútra nebude za štát konať v situáciách, keď

- prokurátor sťažnosť zamietol a obžalobu podal (situácia vymedzená vo vyššie spomínanom R 6/2016),
- prokurátor sťažnosť nezamietol a obžalobu podal,
- prokurátor sťažnosť zamietol a obžalobu nepodal;

pretože všetky tieto situácie predstavujú negáciu zákonom definovaných kumulatívnych podmienok (zloženého výroku vytvoreného logickou operáciou konjunkcie).

20. Žalobcom uplatňovaný nárok má svoj doktrinálny základ obsiahnutý priamo v Ústave SR, ktorá v čl. 46 ods. 3 definuje právo každého na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom. Zároveň v nasledujúcom ustanovení je vymedzené, že podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon, ktorým zákonom vo vzťahu k dotknutému právu na náhradu škody voči štátu spôsobenej orgánom verejnej moci je zákon č. 514/2003 Z.z. To znamená, že práve označený zákon je „ústavou povolaný“ upraviť podmienky, splnenie ktorých je nevyhnutné pre úspešné uplatňovanie predmetného nároku na náhradu škody.

21. Jednou z týchto podmienkou priznania práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím je v zmysle § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. podanie riadneho opravného prostriedku podľa osobitných predpisov proti nezákonnému rozhodnutiu zo strany poškodeného. Dokonca nutnosť jej splnenia je znásobená použitím legislatívneho textu „iba vtedy, ak...“ . Súčasne však druhá veta dotknutej právnej normy obsahuje priamo zákonom definovaný prostriedok odstránenia eventuálnej neprimeranej tvrdosti zákona: „Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa“.

22. Medzi stranami nebolo sporné, že žalobca riadny opravný prostriedok podľa osobitného predpisu, t.j. sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia nepodal. V žalobe sa žalobca vôbec nevyjadruje nielen k otázke ne/splnenia dotknutej zákonnej podmienky v konkrétnostiach prejednávaneho prípadu, ale ani k jej širším všeobecným súvislostiam. Po vyjadrení protistrany k žalobe, v rámci ktorého žalovaný výslovne namietal aj „absolútne nevyužitie“ opravného prostriedku poškodeným (žalobcom) voči uzneseniu o vznesení obvinenia, žalobca v replike uviedol, že dotknutá sťažnosť nebola podaná, nakoľko jej podanie „by nemalo žiaden význam“. Tvrdil len toľko, že vzhľadom na (neskoršie) podanie obžaloby je zrejmé, že ani prípadná sťažnosť by nemala za následok zastavenie trestného stíhania. Žalobca v danej spojitosti odmietal „lipnutie na prílišnom, prepiatom formalizme“ a poukazoval na rozhodnutie iného odvolacieho súdu v inej veci.

23. V rámci odvolacieho konania - ako je uvedené už i vyššie - žalobca svoju argumentáciu (zrejme tiež pod vplyvom úvah a záverov okresného súdu) čiastočne modifikoval, keď odkazoval na rozhodnutia Najvyšších súdov SR i ČR zohľadnené okresným súdom a uvádzal, že nepodanie sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia môže mať aj „charakter určitej procesnej taktiky“; o akú taktiku v jednotlivostiach súdeného prípadu by malo ísť, neuvádzal.

24. V rozoberanej otázke krajský súd považuje za určujúce zdôrazniť jedinečné okolnosti (vlastné práve a len) súdnej veci. Podstatou trestného stíhania žalobcu bola dôvodné podozrenie, že dňa 24.8.2012 viedol motorové vozidlo, hoci rozhodnutím o priestupku vydaným OR PZ, Okresný dopravný inšpektorát Liptovský Mikuláš pod sp. zn. ORPZ-LM-ODI2-P-113/2012 zo dňa 25.4.2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 25.7.2012, mu bol uložený zákaz činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 10 mesiacov. Z odôvodnenia („trestného“) rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 2T/98/2013-281 zo dňa 14.2.2018 (osobitne jeho strany 6 až 8), ktorým bol žalobca v postavení obžalovaného oslobodený spod obžaloby a ktorý je podkladom uplatňovania posudzovaného nároku, je preukázané, že z hľadiska oslobodenia obžalovaného (žalobcu) bolo rozhodujúce, že vykonateľnosť označeného rozhodnutia dopravného inšpektorátu bola na základe žiadosti samotného žalobcu odložená a v danom čase (24.8.2012) toto rozhodnutie nebolo vykonateľné. Inými slovami, oslobodenie obžalovaného (žalobcu) spod obžaloby bolo bezprostredným dôsledkom skutočnosti, že rozhodnutie o zákaze činnosti z 25.4.2012 nebolo v rozhodnom čase vykonateľné.

25. V čase vznesenia obvinenia žalobcovi v príslušnej trestnej veci (uznesenie o vznesení obvinenia je datované dňom 30.9.2012 a žalobcovi v pozícii obvineného bolo doručené 10.10.2012) tento už mal podanú žiadosť o odloženie výkonu rozhodnutia v súvislosti s konaním o priestupku vo veci sp. zn. ORPZ-LM-ODI2-P-113/2012. Dotknutá žiadosť došla OR PZ, Okresný dopravný inšpektorát v Liptovskom Mikuláši dňa 27.9.2012. Už dňa 2.10.2012 bolo rozhodnuté o vyhovení tejto žiadosti. Dôležitou skutočnosťou (zdôrazňovanou i vo vyššie spomínanom oslobodzujúcom rozsudku) je to, že v zmysle § 83 ods. 4 zákona o priestupkoch správny orgán musel žiadosti o odklad vykonateľnosti vyhovieť, preto nie je podstatné, kedy presne bolo upovedomenie o odklade vykonateľnosti doručené žalobcovi, resp. jeho právnomu zástupcovi. V tejto spojitosti je nemenej dôležité, že právnym zástupcom /obhajcom žalobcu bol/je v súdnej veci, v priestupkovom konaní i v trestnej veci ten istý subjekt.

26. Z vymedzených skutkových a právnych konkrétností je plne dôvodné predpokladať, že pokiaľ by žalobca podal sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia, v ktorej by poukázal na (obligatórny) odklad výkonu rozhodnutia o priestupku, došlo by s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou k zrušeniu uznesenia o vznesení obvinenia, resp. k zastaveniu trestného stíhania. Predmetná sťažnosť tak predstavovala efektívny opravný prostriedok. Zároveň žalobca aj v neskoršom priebehu trestného stíhania sa mohol (v zmysle mal) brániť práve zdôraznením odkladu výkonu rozhodnutia o priestupku; čo však neučinil (napr. ani v odpore proti trestnému rozkazu vydanému 4.7.2013, teda už v konaní pred súdom).

27. Bez ohľadu na to, že žalobca žiadnym spôsobom bližšie nevysvetľuje svoju „procesnú taktiku“, ktorej súčasťou malo byť nevyužitie podania riadneho opravného prostriedku - sťažnosti voči uzneseniu o vznesení obvinenia - je len veľmi ťažko predstaviteľná akceptovateľnosť takej procesnej taktiky, ktorá namiesto efektívnej obrany označením skutočností vylučujúcej naplnenie objektívnej stránky prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia hneď v úvode trestného stíhania vedie k jeho niekoľkoročnému trvaniu, vrátane opakovaného rozhodovania „trestného“ súdu v oboch inštanciách; a teda i k niekoľkonásobnému nárastu trov obhajoby.

28. Rozoberané úvahy, východiská a z nich rezultujúce závery odvolacieho súdu nie sú v rozpore ani s rozhodnutím Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 31Cdo/2805/2011 zo dňa 13.6.2012, na ktoré poukazuje okresný súd (nadväzne v odvolacom štádiu konania už aj žalobca). Je však žiaduce pripomenúť, že dotknuté rozhodnutie, ako rozhodnutie súdnej autority iného štátu, netvorí súčasť ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít v zmysle čl. 2 Základných princípov CSP. Napriek uvedenému krajský súd sa oboznámil s obsahom daného rozhodnutia, vrátane (z hľadiska posudzovanej problematiky) zásadného konštatovania, v zmysle ktorého obvinenému prináleží nárok na náhradu škody aj vtedy, keď nepodal sťažnosť proti uzneseniu o začatí trestného stíhania; ibaže by v konkrétnom prípade boli dané dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady škody. Svojím spôsobom ide o interpretáciu zákonného textu, ktorá „otáča“ nazeranie na dôvody hodné osobitného zreteľa. Na základe predmetného prístupu dôvody hodné osobitného zreteľa nie sú dôležité z pohľadu nevyužitia riadneho opravného prostriedku, ale z toho pohľadu, či aj pri nepodaní riadneho opravného prostriedku jedinečné konkrétne daného prípadu neodôvodňujú nepriznanie nároku na náhradu škody.

29. Najvyšší súd ČR v predmetnom rozhodnutí neposkytuje bližšie zdôvodnenie dotknutého prístupu, toľž nie vyčerpávajúcu právnu analýzu; naopak zdôrazňuje, že k zmene svojho postoja došiel len v dôsledku viazanosti rozhodnutím Ústavného súdu ČR sp. zn. PL ÚS 35/2009 z 6.12.2011. Odvolací súd prihliadol i na označené rozhodnutie, hoci taktiež nie je súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe súdov v Slovenskej republike. Ústavný súd ČR v súvislosti s rozoberanou podmienkou úspešnosti nároku na náhradu škody za nezákonné rozhodnutie výslovne uvádza, že dotknutú právnu normu (obdobu „nášho“ § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.) interpretuje opačne, presne v zmysle vyššie spomínaného „otočenia“ nazerania na dôvody hodné osobitného zreteľa v spojení s nepodaním sťažnosti proti uzneseniu o začatí trestného stíhania, pričom zdôrazňuje otázku efektívnosti opravného prostriedku v konkrétnostiach súdených prípadov. Vo všeobecnosti konštatuje, že je vecou všeobecných súdov, aby s prihliadnutím ku konkrétnym okolnostiam jednotlivých prípadov zhodnotili, či bolo možné považovať ten-ktorý opravný prostriedok za natoľko efektívny, aby jeho nevyužitím mohlo dôjsť k zániku práva na náhradu škody. Presne v tomto duchu posudzoval okolnosti súdnej veci i konajúci odvolací súd.

30. Krajský súd sa podrobne oboznámil i s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/65/2020 z 29.9.2020, na ktoré taktiež poukazuje v napadnutom rozhodnutí okresný súd; hoci predovšetkým z hľadiska prioritnosti výsledku trestného konania, a nie (ne)správnosti postupu orgánov činných v trestnom konaní. V súvislosti s problematikou aplikácie § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. dotknuté uznesenie východiskovo odkazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/75/2017, ktoré bolo/je publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 36/2020, pričom doslovnou citáciou zdôrazňuje jeho právnu vetu.

31. Predmetné (aktuálne už zákonom predpokladaným spôsobom publikované) rozhodnutie sa však vo svojej podstate nepochybne definovanej aj spomínanou právnu vetou, najmä jej druhou časťou/odsekom týka nároku na náhradu škody podľa § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z.z., t.j. náhrady škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe; čo je však skutkový aj právny základ (diametrálny) odlišný od súdnej veci. Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/75/2017 z 30.9.2019 zdôrazňuje práve označené zákonné ustanovenie, ktoré - na rozdiel od všeobecného ustanovenia § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 - nevyžaduje ako zákonnú podmienku nároku na náhradu škody podanie sťažnosti alebo iného opravného prostriedku. Zároveň najvyšší súd výslovne konštatuje, že § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z.z. predstavuje špeciálnu úpravu práve vo vzťahu k § 6 označeného právneho predpisu; ktorý inak taxatívne vymenúva nepodanie sťažnosti alebo iného opravného prostriedku ako okolností vylučujúcej vznik daného práva (bližšie bod 18. odôvodnenia rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/75/2017).

32. Len na okraj krajský súd dodáva, že pokiaľ sa v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/65/2020 spomína i test ústavnosti vykonaný uznesením Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 369/20 z 27.8.2020, dotknuté rozhodnutie ústavného súdu sa k problematike § 6, resp. jeho vzťahu k § 8 zákona č. 514/2003 Z.z. vôbec nevyjadruje. V dotknutej súvislosti je tak nutné uzavrieť, že ani z ustálenej rozhodovacej praxe v Slovenskej republike (osobitne tej, ktorá je zverejnená v „Zbierke“) nie je možné konštatovať iný výklad

a aplikáciu § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., ako bol vykonaný odvolacím súdom v konkrétnostiach súdnej veci.

33. Nakoľko žalobca v pozícii obvineného v zmysle § 6 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z.z. nevyužil (v konkrétnostiach súdnej veci i reálne) efektívny riadny opravný prostriedok proti uzneseniu o vznesení obvinenia a neboli zistené ani dôvody hodné osobitného zreteľa, nebolo mu možné uplatňovaný nárok na náhradu škody priznať. Z daného titulu bol zamietajúci výrok napadnutého rozsudku potvrdený ako vecne správny (hoci prioritne z iného dôvodu) a vo vyhovujúcej meritórnej časti došlo k zmene rozsudku okresného súdu tak, že žaloba (aj v tejto časti) bola zamietnutá. Pre úplnosť krajský súd opakuje, že k identickému výsledku sporu by bolo nevyhnutné dospieť i v prípade, kedy by „po vzore“ českej judikatúry bolo prístupné k „otočeniu“ nazeranie na význam dôvodov hodných osobitného zreteľa obsiahnutých v § 6 ods. 2 veta druhá zákona č. 514/2003 Z.z. S poukazom na predmetný určujúci záver bolo nadbytočné bližšie sa zaoberať ďalšími odvolacími námietkami strán.

34. V dôsledku (čiastočnej) zmeny napadnutého rozsudku rozhodoval krajský súd v zmysle § 396 ods. 2 CSP (v spojení s § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 2 CSP) o nároku na náhradu trov celého (prvoinštančného i odvolacieho) konania. Vzhľadom na výsledok sporu vyplývajúci z tohto rozhodnutia je žalobca stranou, ktorá bola v spore plne neúspešnou, preto nemá nárok na náhradu trov konania. Naproti tomu v spore úspešný žalovaný si náhradu trov konania neuplatňoval a ich vznik ani z obsahu spisu nevyplýva; z daného titulu krajský súd rozhodol tak, že strany nemajú nárok na náhradu trov konania. Takéto „jednoetapové“ rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania zodpovedá aj východiskám a záverom ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít (bližšie napr. rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 72/2018).

35. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 CSP. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.